

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právní aspekty terapie psychedeliky

V dnešní moderní době, kdy se omamné a psychotropní látky stávají méně tabuizovanou součástí společnosti, se do popředí dostává využití těchto látek pro léčebné účely. Řeč je o psychedelické léčbě. I přesto, že jsou omamné a psychotropní látky zapsané na seznamech zakázaných látek, léčebné využití některých z nich dle mého názoru převyšuje jejich negativní účinky. Samozřejmě v bezpečném a k tomu určeném prostředí za účasti odborníků a za splnění dalších podmínek, zejm. pokud jde o diagnózu. Určité kroky k otevření dveří směrem od úplných zákazů můžeme spatřovat v novele trestního zákoníku č. [270/2025](#) Sb., která snížila trestní postih u samozásobitelů konopí a podobných „měkkých drog“ a snížila postih za nedovolenou výrobu a jiné nakládání s drogami pro jiného a dále přinesla průlomovou novelu zákona č. [167/1998](#) Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů.

Samotné slovo psychedelický (ze starořeckého *psychê* – mysl, duše, + *dêlos* – zjevit, ukázat) bylo vytvořeno, aby vyjádřilo myšlenku o látce, která odhaluje skryté aspekty mysli. Moderní historii halucinogenů (zastřešující termín pro látky, které vyvolávají psychedelický efekt) spojujeme s Albertem Hofmannem, který se v roce 1943 omylem potřisnil LSD a rozpoznal jeho silný potenciál měnit lidské vědomí. Tento objev zvýšil v následujících letech zájem o další psychedelicky působící substance.[\[1\]](#)

Psychedelika mají společné to, že způsobují hluboké změny vědomí a vnímání,[\[2\]](#) tedy akutní změny kognitivních, percepčních a emočních funkcí,[\[3\]](#) což může mít dlouhodobý vliv na charakter prožívání a psychické funkce.[\[4\]](#) Jedním ze způsobů působení psychedelik v mozku je zvyšování sugestibility, což má pozitivní dopady právě na terapii, při které jsou psychedelika používána.

Jak je to ovšem s právním rámcem a využitím těchto průlomových terapií u nás?

Náš právní řád pro předepisování a léčení psychedeliky je prozatím velice přísný. V případě předepisování léčivých přípravků, které obsahují omamnou a psychotropní látku, je zapotřebí, aby byly tyto léčivé přípravky předepsány na recept s modrým pruhem *pro konkrétního pacienta vystavený v listinné podobě podle ustanovení § 81f v souladu se zákonem o návykových látkách*.[\[5\]](#) Předepisování a další nakládání s léčivými přípravky, které obsahují omamnou nebo psychotropní látku, dále nad rámec zákona č. [378/2007](#) Sb., o léčivech a změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech) rozvádí zákon o návykových látkách. Podle § 5 odst. 2 písm. c) zákona o návykových látkách může lékař předepisovat při poskytování zdravotních služeb přípravky obsahující návykové látky uvedené v přílohách č. 1, 2, 5, 6 nebo 7 nařízení vlády o seznamu návykových látek a léčivé přípravky s obsahem uvedené látky kategorie 1. Tyto látky mohou dále podle písm. d) totožného ustanovení lékaři a jiní zdravotničtí pracovníci ve zdravotnických zařízeních lůžkové a ambulantní péče a v zařízeních poskytujících pobytové sociální služby používat pro terapeutické účely.

S novelou trestního zákoníku je rovněž spjatá pro účely tohoto článku významná novela zákona o návykových látkách a zákona o léčivech. Tato legislativní změna umožňuje od 1. 1. 2026 podávat léčebný psilocybin individuálně připravovaný pro vymezené terapeutické účely ve zdravotnických

zařízeních. Zákonodárce přímo v novém § 33l zákona o návykových látkách zavedl ustanovení o psilocybinu pro léčebné použití, jehož obsahem jsou podmínky pro podávání psilocybinu. Mezi podmínky patří požadavek na zvláštní dohled lékaře, specializace lékaře v oboru psychiatrie nebo zvláštní specializovaná způsobilost v návstavném oboru lékařská psychoterapie, či vedení a archivace dokumentace.

Podmínky zákonných ustanovení o podání psilocybinu jsou dále konkretizovány nařízením vlády č. [552/2025](#) Sb. o podmínkách pro předepisování, výdej a používání individuálně připravovaných léčivých přípravků s obsahem psilocybinu pro léčebné použití. Jednou z podmínek předepsání a podání psilocybinu je neúčinnost nebo zdokumentovaná nesnášenlivost léčby registrovanými léčivými přípravky. Primárním cílem je podle důvodové zprávy k nařízení vlády č. [552/2025](#) Sb. tak ulevit pacientovi v nepříznivém psychickém stavu, kdy jiná léčba nefunguje. Zákon i nařízení zároveň předpokládají existenci jednotného doporučujícího odborného postupu pro asistovanou psychoterapii psilocybinem pro léčebné použití.

Psilocybin pro léčebné účely byl s novelou trestního zákoníku a souvisejících předpisů zařazen do přílohy č. 5 nařízení vlády č. [463/2013](#) Sb. o seznamech návykových látek. Zacházení s ním je možné jen na základě povolení k zacházení od Ministerstva zdravotnictví, nebo je z tohoto důvodu nutné zabezpečit, aby léčivé přípravky jej obsahující byly vydávány v lékárně pouze na recept nebo žádanku označené modrým pruhem směřujícím z levého dolního rohu do pravého horního rohu. Naproti tomu ketamin, který je v terapii rovněž užíván, a to delší dobu než psilocybin, má režim jiný. Ketamin je užíván v rámci tzv. *off-label* medikace, která je zakotvena v § 8 odst. 4 zákona o léčivech. Podstatou je použití léčivého přípravku pro jiné léčebné účely či jiným než stanoveným a schváleným způsobem. Podmínkou takového užití je to, že léčivý přípravek potřebných terapeutických vlastností není distribuován nebo není v oběhu a zamýšlený způsob užití léčivého přípravku je dostatečně odůvodněn vědeckými poznatky.[\[6\]](#)

A kterým pacientům je možné psilocybin či jiná psychedelika podat? Je to možné u pacientů, kteří trpí:

- depresivní poruchou spojenou s onkologickým onemocněním,
- klinicky závažnou depresivní poruchou bez psychotických příznaků, nebo
- náhlým zhoršením jiné závažné neuropsychiatrické nebo duševní poruchy vážně ohrožující život pacienta za podmínky, že je takové použití psilocybinu pro léčebné použití dostatečně odůvodněno vědeckými poznatky.

Nejsou to však jediná onemocnění, která se psilocybinem či jinými psychedeliky dají léčit. Psilocybin je studován u řady neuropsychiatrických poruch, kterými jsou například obsedantně-kompulzivní porucha (OCD), posttraumatická stresová porucha (PTSD) či chronické bolestivé syndromy různé etiologie, jakož i u léčby závislostí či poruch příjmu potravy.

Psychedeliky asistovaná terapie má tři fáze. První je příprava, jejíž předmětem je poučení o efektu látky a jejích nežádoucích účincích, je zjištěna anamnéza, navázán vztah a získá se vzájemná důvěra a jsou nacvičeny relaxační techniky. Poté následuje samotné sezení pod vlivem látky, a to v bezpečném prostředí za přítomnosti školeného terapeuta (případně dvou), který nezasahuje do průběhu zážitku, ale vytváří bezpečný a podpůrný rámec. Po této psychedelické zkušenosti je pacientovi poskytnut prostor a pomoc se zpracováním zážitku,[\[7\]](#) v tzv. integrační fázi, která je klíčová pro zpracování prožitků a jejich smysluplné začlenění do pacientova života.

Česká republika není pozadu a potenciálu léčby psychedeliky se také zabývá. V roce 2019 byla u nás založena první klinika, která se zabývá psychedeliky asistovanou psychoterapií, společnost Psychedelická klinika, s.r.o., která poté v roce 2020 začala nabízet ketaminem asistovanou

psychoterapii pro léčbu depresivního onemocnění, a dále přidala další indikace, jako jsou úzkostné poruchy a OCD, poruchy příjmu potravy nebo PTSD.

Austrálie je v terapii psychedeliky ještě dále, když od 1. 7. 2023 mohou tamní lékaři (psychiatři se zvláštním oprávněním) předepisovat MDMA (3,4-methylendioxyamfetamin, známá jako extáze) a psilocybin pro léčbu posttraumatické stresové poruchy a léčebně rezistentní deprese.^[8] Australský úřad pro kontrolu léčiv Therapeutic Goods Administration přistoupil k tomuto kroku po téměř tříletém procesu, který zahrnoval rozsáhlé konzultace s odborníky.

Zákonodárci tak novelou trestního zákoníku a zákona o návykových látkách a s tím souvisejícími předpisy dali jasně najevo, že Česká republika je na cestě za inovativními a často efektivnějšími a rychlejšími způsoby léčby závažných duševních onemocnění. Podle mého názoru se jedná o dobrý krok vpřed pro pacienty, kterým klasická léčba antidepresivy a jinými farmaky nepomáhá, resp. není tolik účinná a často má dlouhý nástup účinku. Například pro pacienty s terminální fází onkologických onemocnění je žádoucí rychlejší nástup účinku a úleva, když jim kolikrát mnoho času nezbývá.

Mgr. Kristýna Jedličková,
advokátní koncipientka

**sokol
novák
tdpA**

[Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář s.r.o.](#)

Na strži 2102/61a
140 00 Praha 4

Tel.: +420 270 005 533
e-mail: info@sntd.cz

^[1] Tylš, F. Fenomén psychedelie: subjektivní popisy zážitků z experimentální intoxikace psilocybinem doplněné pohledy výzkumníků. Praha: Dybbuk, 2017. s. 16 – 17.

^[2] Páleníček, T. Psychedelika, problémové děti psychofarmakologie III – Psychedelika a psychedeliky asistovaná terapie v praxi. Psychiatrie: Časopis pro moderní psychiatrii. 2023, 27. s.

[3] Bravermanová, A., Tylš, F. a Horáček, J. 2021. Psychedeliky asistovaná psychoterapie – experimentální strategie v léčbě úzkostně-depresivní symptomatologie vážně nemocných. Paliativní medicína 2021 (2), s. 31. Dále také Chomynová, P., Kočárová, R., Kňázek, F., Plevková, M., Bláhová, B., Valeš, K., Mravčík, V. Use of psychedelics in the Czech Republic: Results of recent population surveys. Central European Journal of Public Health. 2022; 30 (3). s. 144.

[4] Villines, Z. What to know about psychedelic therapy [online]. 30. 6. 2021 [cit. 2023-07-20]. Dostupné >>> [zde](#).

[5] Ustanovení § 80 odst. 1 písm. c) zákona o léčivech.

[6] Šustek, P., Holčápek, T., Šolc, M. Doporučení pro tzv. off-label použití léčivých přípravků pro pacienty s COVID-19. Anesteziologie a intenzivní medicína [online]. 2020, 31(3), s. 120 [cit. 2023-07-27].

[7] Bravermanová, A., Tylš, F. a Horáček, J. 2021. Psychedeliky asistovaná psychoterapie – experimentální strategie v léčbě úzkostně-depresivní symptomatologie vážně nemocných. Paliativní medicína. 2, 2 (čer. 2021), s. 32.

[8] Hunt, K. Australia ushers in a new era of psychedelic medicine [online]. [cit. 2023-07-31]. Dostupné >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Rozhodnutí Nejvyššího soudu ke změně klíče pro stanovení příspěvků na správu domu a pozemku, k samotnému stanovení příspěvků a k rozúčtování nákladů na služby](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 41.: Záruka za jakost v kupní smlouvě](#)
- [Dvacet let vlastní cestou. Arthur Braun o svobodě, číslech a lidském elementu advokacie](#)
- [Komu náleží vlastnické právo k náhradní veřejné komunikaci postavené investorem?](#)
- [AML rizika u luxusních nákupů](#)
- [Recentní judikatura Nejvyššího soudu k důvodům neplatnosti usnesení valné hromady](#)
- [Tlačítko pro odstoupení od smlouvy jako nový standard spotřebitelského online rozhraní](#)
- [Formální a materiální stránka přestupku; case study](#)
- [Cyber Resilience Act: od září 2026 budete muset hlásit incidenty i zranitelnosti. Jste na to připraveni?](#)
- [Sleva z ceny díla vs. náhrada škody při vadném plnění díla](#)
- [Dobré mravy jako krajní korektiv soudního rozhodování: vývoj judikatury Nejvyššího a Ústavního soudu](#)